Цана асобнага нумару 20 гр. Przesyłka opłacona ryczałtem.

№ 33. Вільня, Чацьвер 14 Кастрычніка 1926 г. Год II

СЯЛЯНСКАЯ НІВА

ОРГАН БЕЛАРУСКАГА СЯЛЯНСКАГА САЮЗУ.

Адрэс Рэдакцыі і Адміністрацыі: ВІЛЬНЯ, ПОЛАЦКАЯ 4. — (WILNO, POŁOCKA 4).
Рэдакцыя адчынена штодня ад 9 да 6 гадзіны апрача сьвята.
Газэта выходзіць раз у тыдзень.

Падпіска:
на адзін месяц — 1 зал., на 3 месяцы — 2 зал., на 6 месяцаў 4 зал., на год — 8 зал.

Цана абвестак:
на 1-ай старонцы 30 гр., 2 і 3-яй — 25 гр. і на 4-ай — 20 гр. за радок дробнага друку у вадной палосцы. Жадаючыя іншых абвестак павінны зьвярнуцца да Адміністрацыі.

Болей культурнай работы!...

Ужо няраз мы пісалі, што палітыка ў Беларусі йдзе шпарка наперад... Людзі часта выбіваюцца з сіл, каб папхнуць далей беларускую палітычную работу. Творацца розныя палітычныя партыі, адбываюцца зьезды, закладаюцца гурткі—словам, людзі саматугам робяць палітыку.

А для культуры? Вельмі мала. Яно праўда, што дагэтуль ня было алумысловай арганізацыі, якая-б узяла на сабе ўвесь цяжар культурнай работы на вёсцы. Людзі сваімі сіламі, ня злучаныя ў ніякую арганізацыю, жадалі то тут, то там зрабіць нешта для беларускай культуры: гулялі прадстаўленьні, закладалі чытальні або бібліотэкі, прабавалі навет адчыняць народныя дамы—але ўсё гэта была раськідана, незарганізавана, ня было таго цэнтру, які заўсёды патрэбны пры культурнай працы.

А цяпер такі цэнтр стварыўся. Гэта будзе: *Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры*. Ужо надрукаваны і разасланы Статут гэтага Інстытуту. Астаецца толькі ўвясьці яго ў жыцьцё.

Якжа-ж яго ўводзіць?

Шмат хто прачытаўшы Статут апушчае рукі і кажа, што ўсяго таго, што там напісана немагчыма споўніць. Яно праўда, што аднаму чалавеку, або аднаму гуртку споўніць усю задачу, пастаўленую Статутам ніяк немагчыма. Справа ў тым, што кожны гурток бярэ на сабе адзін (або і болей) пунктаў пастаўленых у Статуце і ў кругу гэтых пунктаў пачынае сваю дзейнасьць. Аднаму напрыклад гуртку лягчэй гуляць прадстаўленьні і гэтакім спосабам пашыраць родную культуру, другому лягчэй наладзіць лекцыі або курсы для выврослых, трэцяму — залажыць чытальню, бібліотэку, або навет народны дом. Іншыя йзноў могуць залажыць прыватную школу, яшчэ іншыя —пашыраць друкаванае слова: кніжкі, газэты і г. д. Словам, дзейнасьць у кругу толькі духовай культуры для кожнага гуртка будзе вельмі шырокая, а калі дабавім сюды фізычную культуру або, начай кажучы, гаспадарку (кооперативы, земляробскія гурткі, аканаміцкая самапомач), то перад намі разьвернецца ўва ўсей шырыні поле да працы. Уся важнасьць Інстытуту будзе ў тым, што ён абыймае ўсе праявы духовай і фізычнай культуры людзкай, пачынаючы ад наладжаньня спэктаклю, а канчаючы на залажэньню аграномічкай акадэміі. Праўда, што такія высокія ўстановы можа закладаць толькі цэнтр Інстытуту, але ўсякі разумее, што цэнтр можа лягчэй паваясці работу, апіраючыся на гуртках...

Уся гэтая праца Інстытуту ў цэнтры і ў гуртках будзе мець за сабою ўсю юрыдычную і легальную сілу: заўсёды ўва ўсіх выступленьнях і пачынаньнях можна паклікацца на Статут Інстытуту, залегалізаваны польскімі ўладамі...

Апроч гэтага, Інстытут, як установа далёкая ад палітыкі можа выступаць у абароне культурнай дзейнасьці сваіх сяброў і гэтым памагаць у легалізацыі культурнай беларускай працы. Мы ведаем, што яшчэ дагэтуль бадай усе культурныя беларускія працаўнікі былі падведзены паліцыяй і рознымі шпікамі пад катэгорыю „wywrotowców“. Апіраючыся на Статуце можна будзе ўсім няпрошаным апякуном заткнуць рот.

Дзеля гэтага ў Статуце Інстытуту няма і слова аб палітычнай рабоце і аб палітычных дамаганьнях Беларуса (зямля, выбары, самаўрад, собскасьць і г. д.), а гаворыцца толькі аб культурных мэтах нашага народу. Затым цяпер можна сьмела закладаць гурткі Інстытуту і такім парадкам легальна весьці культурную работу. А культурная работа ў нашых цяперашніх варунках дужа важныя—яна можа куды важней за ўсю палітычную работу. Бо палітыка апіраецца на культуры, як дом на фундамэнце. Дом бяз фундамэнту ня мае вялікай трываласьці, таксама палітыка бяз культуры.

Дык да культурнай работы, дзеячы! Робячы, культурную работу, Вы будзеце будаваць моцны фундамэнт пад палітычныя асновы нашай Бацькаўшчыны—Беларусі. Гурткі Інстытуту павінны быць усюды, дзе ёсьць беларуская вясковая інтэлігенцыя.

Вясковы.

Адказ грамадаўскай рэдакцыі.

Грамадаўскія рэдактары ня вытрывалі, каб у № 1 „Нашае Справы“ ізноў не агрызнуцца проці нас. З гэтага няма дзіва, бо пролетарская беларуская газэта даўно ўжо ня лаіла беларускай прэсы сялянскай. На гэты раз да нас прычапіліся за выражэньне „ідуць у „Грамаду“ не з дабра і не на дабро, але з гора, даведзеныя да безнадзеяньня польскаю палітыкаю“, ужытае ў зацемцы „З газэтаў“ № 30 „Сялянс. Нівы“. Вось-жа за гэтае „не на дабро“ й навалілася на нас гэная газэта. „Нашай Справе“ хацелася-б, каб мы хвалілі „Грамаду“, але мы гэтага зрабіць ня можам, бо ня можам браць за гэта адказнасьці перад нашым народам. „Нашая Справа“ кажа гэтак: паны „Грамаду“ гоняць, паном „Грамада“ шкодная, значыцца беларускаму сялянству яна карысная“. Ня думаем, каб панове рэдактары „Н. Справы“ былі такімі дзяцьмі, што гэтак маглі думаць. Падобныя „довады“ разьлічаныя на людзкую прасьціню, бо зьгінуць разам з панамі запраўды прыемнасьць палавічнага характару. Дык рупнасьць аб панох пакідаем рэдактарам „Н. Справы“, мо' ім гэта і патрэбна, але мы рупіліся аб беларускіх сялянах, „а паноў чорт пабяры“ скажам прытарнаваўшы словы Мацея Бурачка.

Аб самой „Грамадзе“ скажам, што мы лічым яе арганізацыяй шкоднай, бо кірунак яе вядзе да бальшавізму. „Грамада“ замест ідэі беларускае, падсовуе беларускаму народу ідэю яму чужую й шкодную нацыянальна й соцыяльна. Гэтакім парадкам „Грамада“ да значнай меры ліквідуе беларускаю сьвядомасьць, а гэтым і беларускі рух.

Палажыўшы руку на сэрца, кожны згодзіцца, што мы кажам праўду.

Але мы жывём у такім нягодных абставінах, што навет такая партыя, як „Грамада“, ня зусім шкодная. Справа ў тым, што ўсе Палякі з выняткам, ведама, адзінак як урадовыя, так і неўрадовыя імкнуцца зьністожыць беларускі народ. Хто астанецца пасыўным, хто ня будзе ходацца (бароцца) з гэтым польскім імкненьнем, той згіне. Але хто йдзе ў беларускаю арганізацыю, той будзе ходацца з Палякамі і ў найгоршым выпадку астанецца жывым. Навет ідучы ў такую партыю, як „Грамада“, маса астанецца жывой, хоць адзінкі могуць згінуць і ўжо некаторыя пагінулі. Хвароба, якой лёгка заразіцца ў „Грамадзе“, ёсьць хваробай вылячальнай, дык, Беларус, захаваўшы жыцьцё, можа з часам ізноў быць здаровым.

Дзеля гэтага хто замест таго, каб іcьці, прыкладам у Сялянскі Саюз, ідзе ў „Грамаду“, той не здабывае, а траціць, ідзе не на дабро, не на карысьць, а на шкоду, але хто замест таго, каб сядзець, зашчапіўшы рукі і чакаць, як вол даўбні, ідзе ў „Грамаду“, той здабывае, бо ратуецца ад сьмерці.

Заняўшыся ўжо раз грамадаўскім ворганам, адкажам за адным гакам і на іншыя прычэпкі ягоныя да нас, на каторыя іншым разам зусім не зьвярнулі-б увагі. Ворган „Грамады“ ўвесь час называе „Сялянскую Ніву“ ворганам „паслоў Ярэміча й Рагулі“. Газэце пролетарскай высьняем, што ў нас сялянаў нямашака дыктатуры ані старшыняў, ані прэзыдыумаў, ані правадыроў, і Ярэміч з Рагуляй ёсьць такімі-ж сябрамі, як і кожны іншы селянін арганізаваны у саюзе, каторага ворганам ёсьць „Сялянская Ніва“. Але тутака выбачаем „нашай“ і іншым „Справам“, бо так лёгка абмыліцца і адносіны ў сябе перанесьці на чужы ім сялянскі грунт.

Што-ж датыча званьня „Сялянскай Нівы“ „сястрычкай „Biełaruskaj Krynicy“, дык за гэта дзякуем. „Сял. Ніва“ запраўды лічыць сваёй сястрою кожнаю ідэйнаю газэту беларускаю. А калі грамадаўская рэдакцыя хоча гэтак азначыць якуюсь бліжшаю сваяцтву, дык параім ім пачаць ад сябе. „Сял. Ніва“ спачувае „Biel. Krynicy“, як ідэйнаму й здароваму кірунку палітычнай думкі беларускай, але такое свайні паміж намі, як гэта хоча прадставіць „Нашая Справа“, няма, няма хоць-бы дзеля таго што „Biel. Krynica“ мае на ўвеце Беларусаў-каталікоў, а „Сял. Ніва“ ўсё беларускае сялянства бяз розьніцы веры.

ПАВЕДАМЛЕНЬНЕ

Беларускага Пасольскага Клюбу.

У сувязі з зачыненьнем сэсіі Сойму й Сэнату канцэлярыя Беларускага Пасольскага Клюбу ў Варшаве зачынена да 30-га кастрычніка. Ува ўсіх справах да паслоў і сэнатараў Беларускага Пасольскага Клюбу трэба зварочавацца ў Сэкрэтарыят Беларускага Пасольскага Клюбу ў Вільні (Wilno, Połocka 4, m. 7).

Падавайце дэкларацыі на беларускія ўрадовыя школы!

Дэкларацыі і ўсе інструкцыі на жаданьне высылае:

a) Беларускі Інстытут Гаспадаркі й Культуры (Wilno, Zawalna 7 m. 8) і

b) Т-ва Беларускай Школы (Wilno, Wileńska 12 m. 6).

ПРАМОВА

пасла кс. А. Станкевіча ў Сойме 24.IX.1926.

(Працяг).

Усюды крывадушнасьць.

Наагул трэба адзначыць, што такі псыхічны настрой Сойму і Ураду ёсьць сымболем усяго, а калі не ўсяго, то большай часткі польскага грамадзянства. Усюды пануе няшчырасьць, псыхічны хаос, крывадушнасьць. Ува ўсіх пачынаньнях польскіх урадаў, ува ўсей іх палітыцы мы ніколі ня бачылі ясных, адзцыдаваных ліній.

За міжнародныя трактаты чапляюцца, а самі іх не споўняюць.

Зағляньма ў заграніцную палітыку. Усім ведама, што Польшча вяжа свой лёс з Эўропай; усю сваю будучыню апірае на Вэрсальскім Трактаце. Усім ведама, што заўсёды перад Эўропай пяе гымны аб міры, аб добрым сужыцьці з суседнімі народамі. З другога боку ясным ёсьць так-жа, што не споўняе Польшча ані трактату аб нацыянальных меншасьцях, ані Рыскага.

Нічога ня робіцца ў справе пацыфікацыі адносінаў з Літвой і ў справе ажыўленьня аканамічных зносін з СРСР. Кажу гэта дзеля таго, што душна ўжо нам стала ў гэтай Віленшчыне, бо апынуліся мы, як-бы ў мяшку, дзе ня толькі цяжкае і кепскае паветра, але недамагаем матар'яльна, бо голад аканамічны адчуваем.

Б'юць бяз сыстэмы.

У ўнутранай палітыцы бачым той самы хаос, уціск і крывадушнасьць. З гэтае трыбуны часта можна было пачуць закід польскаму ўраду карыстаньня тэрорам, правакацыяй і біцьцём у ўнутранай палітыцы, асабліва адносна нашага насяленьня.

Думаў я аб гэтым і пытаю сябе, колькі ёсьць ува ўсім гэтым праўды? Пытаўся людзей зацікаўленых, спраўджаваў факты і заўсёды прыходзіў да пераконаньня, што запраўды гэта і ёсьць.

Тыдзень таму, ці мо' троха болей у Жодзішках, Вялейскага павету такое было здарэньне: паліцыянт, увідзеўшы, што маёнцовы селянін, грам. Чартовіч чытае легальны сцэнічны твор пабеларуску, завёў яго на пастарунак і там пабіў. Гэтак аздараўляюцца адносіны на землях нашых, гэтак зьневажаюць нас, як людзей і як Беларусаў! І ніхто пальцам у боце не кіўне, каб на гэтыя страшныя рэчы зарэагаваць шчыра, палюдзку, каб усё гэта спыніць назаўсёды.

Замест самаўрадаў войты чужнікі.

Далей прыходзе мне на думку самаўрад. Хто-б на сьвеце паверыў, што з часу паўстаньня Польшчы, дасюль іх яшчэ няма?!

Маем не самаўрады, а ўстановы дзеля душэньня і абдзіраньня да апошняга нашых людзей. Прыпамінаю цэлы рад воласьцяў, дзе, калі валасныя рады выбралі сабе за войта чалавека маёнцовага, то пан староста сыстэматычна не зацьверджаў выбраных, а прысылаў на іх месца людзей прывезеных з Пазнані, Малапольшчы, Варшавы і г. д.

Насяленьне нашае абдзіраецца гэтымі ўсялякімі прыблудамі і пазбаўляецца права кантролі над запрацаваным грошам і наагул пільнаваньня сваіх інтарэсаў.

Абое рабое.

Пераходжу да асьветы. Ня ведаю, што й сказаць аб гэтай асьвеце! Калі аднак аб ёй гавару, прыходзяць мне на памяць асобы міністраў: Стан. Грабскага і Суйкоўскага. Няведаю, з каторага зь іх дзівіцца за працу над спалячаньнем народу нашага, за працу сказаў-бы, выдзіраньня з душы беларускай усіх сьвятасьцяў народных!

І запраўды, я ня пэўны, каторы зь іх у гэтым кірунку лепшы (Голас: Абодва лепшыя!). Мусіць гэтак. Пан Грабскі адкрыта казаў: Беларусы?! Гэткіх зусім няма! Есьць нейкія, троха зрушчаныя, праваслаўныя і ім пэўна-ж належыцца маскоўская культура. Ізноў ёсьць каталікі, гэтыя-ж гавораць пацеры папольску, дык папраўдзе ім належыцца ўсё папольску! Яны-ж Палякі.

Гэтак думаючы Грабскі за некулькі год лёгка мяркаваў спаляшчыць і зусім сьцерці з воблiку зямлі імя Беларусі ў межах Р-тай Польскай. Такое становішча Грабскага мне на'т падабалася: прынамся шчыра і адкрыта і можна было лягчэй выбіраць спосаб хаданьня з такім міністрам.

Кожны Беларус, пачуваючыся да таго, што ён Беларус, выбіраў найпрасьцейшы спосаб хаданьня (барацьбы). Адбіваўся нагамі і рукамі, каб п. Грабскі, маючы вялікі апэтыт, прыпадкам не праглынуў гэтага няшчаснага Беларуса разам і з лапцямі.

Сягодня-ж троха начай стаяць рэчы, хоць вядуць да тае самае мэты. Пан мін. Суйкоўскі кажа: (Голас: Псуйкоўскі). Псуйкоўскі, згаджаюся з гэтым. Ен зусім начай разглядае справу. Ен кажа: Беларусы, а як-жа — гэта-ж нашыя браты, гэта людзі, якіх царат так душыў, як-жа выглядала-б нашая дэмократыя, ня йдучы на спатканьне гэтым бедным, „почціўым“ Беларусам!? Усе Вашыя справядлівыя жаданьні ў культурных справах напэўна будуць споўненыя.

Але падыйшоўшы троха бліжэй да Суйкоўскага, мы пабачылі абраз страшэнны. (Голас: Вельмі хараша выглядае. Голас іншы: Грабскі быў лепшы, бо ня псуў). Суйкоўскі гэтак сказаў: дзіўлюся, як ня можна даваць дазваленьняў на вашыя школы, вучыцельскія сэмінарыі і г. д. Я вам усё дам, але кажу, што грошы—ні паўзалатоўкі!

Ня ведаю, што лепей, ці гэтая дзікая шчырасьць п. Грабскага, ці палітыка п. Суйкоўскага, быццам дэмократычная, болей людзкая, а фактычна тая самая. П. Суйкоўскі із сваёй палітыкай падобны да ясьне вяльможнага пана, які спаткаўшы жабрака, просячага на кусок хлеба, сказаў: ведаеш, даражэнькі, я цябе дужа люблю, на'т дазволю табе вольна хадзіць па маім садзе і гародзе і наагул па ўсім маім двары, але ня дам ані граша і ані куска хлеба!

(Далей будзе).

Із Заходняе Беларусі.

Лісты.

Не запыняць жыцьця.

(Мястэчка Іказьнь, Браслаўскага павету).

Моладзь мястэчка Іказьні сёлета 17 ліпня залажыла гуртoк Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры ў сваім мястэчку. 20 ліпня пачалі ўпіс сяброў. Як толькі забралася значная лічба сяброў, пачалі рупіцца як-бы залажыць бібліятэку-чытальню, а дзеля таго, што на сяле пануе цяжкі час беззрашоўя, так што собскімі сіламі не здалелі-б гэтага зрабіць, дык пастанавілі зладзіць спэктакль 10 і 11 кастрычніка. 25 жніўня напісалі да старасты, просячы даць дазваленьне на такія штукі; „Каліс“ Пр. Аляхновіча, „Дзядзька Якуб“ і „На вёсцы“ яго-ж, „Зьбянтэжаны Саўка“ Л. Родзевіча, дэкламацыі і сьпевы. Стараста борада прыслаў дазваленьне на вышупомненыя штукі. Пагледзеўшы з боку, дык справа выглядала зусім добра. Аднаго толькі не хапала — дазваленьня на будынак, гдзе меўся быць спэктакль; але-ж і гэтую больку парупіліся залячыць.

14 верасьня мелі ў руках дазваленьне ад войта Перабродзкай вол. на будынак былой расейскай школы. Выбралі здальнейшых хлапцоў і дзяўчат і пачалі рабіць рэпэтыцыі. Усё пайшло як па масьле, кожны з аматараў дастаў адпаведную ролю, дык і на дзівота, што праз некалькі дзён пачалі ўжо добра гуляць свае ролі. Тяк цягнулася з тыдні два, аж раптам чуем, нашыя непрыяцелі закраталіся; а імі будуць наш новы загадчык школы (з Польшчы), ксёндз К. Мацкевіч (несьвядомы Беларус) і былы загадчык школы Язэп Вялічка. Вось гэтая „культурная“ тройка падняла вушы вышэй цемя і начала прыслухацца, што робіцца ў гуртку, як працуюць артысты—аматары, ці маюць дазваленьне на спэктакль і г. п. Даведаўшыся праз шпіёна (несьвядомага Беларуса) Юзюка Вайцялёнка, каторы служыць у школе сторажам. Дурань гэты думае, што лічаць яго за чалавека, а яго мову за чалавечаю; аб гэтым ня сьведчуць факты, каторыя падам у канцы ліста.

Дык, значыцца, даведаўшыся ад вышупомненага шпіёна, што справа ў гуртку йдзе надта добра, аматары працуюць здольна, ёсьць дазваленьне і ўсё інш., страшна затрывожылася гэна тройка, яны пачалі думаць, ламаць галавы, як-бы пашкодзіць беларускаму тэатру ў мястэчку Ікаэьні. Перш-на-перш, што ім прыпло ў галаву—гэта будзе зладжэньне польскага спэктаклю ў мястэчку 10 і 11 кастрычніка, а другое, каб адабраць ад гуртка будынак, у каторым меліся ладзіць спэктаклі; у гэтым кірунку пачалі адпаведныя крокі. Заявіўшы ў школу войта Перабродзкай вол. (прысланага нам старастам), і напаіўшы яго „kminówką“ (на каторую ён аж ліжыцца, як пабачыць), ды нашаптаўшы „прыемных слоў“, выслалі адабраць ад гуртка дазваленьне на будынак, каторы ён даў. Уваліўшыся як парсюк у праўнае памешканьне гуртка да грам. Міколы Дварэцкага, старш. гуртка, войт пачаў вымагаць аддаць яму дазваленьня на будынак, але гэта яму не ўдалося. Войт кажа, што „я даведаўся, што ня маю права дазваляць“, а грам. Язэп Дварэцкі на гэта ў яго пытаецца: „Ад каго-ж даведаліся, ці не ад Вялічкі?“, дык на гэта войт нічога не адказаў і паехаў назад у воласьць, а „тройка“ такі гвалт радасьці падняла, што ўжо войт запячатаваў школу, і нашай беларускай моладзі няма ўжо гдзе спэктаклю гуляць. Але-ж няхай саламяныя Палякі заранеі не сьмяюцца, каб пасьля ня плакаць, няхай-бы ад нас Беларусаў адабралі школьны будынак, дык мы зладзім спэктакль у іншым будынку, але зладзім! Мала яшчэ гэтага; ксёндз К. Мацкевіч страшыць Беларусаў-каталікоў, што нібудзе прыймаць да споведзі, ня будзе хрысьціць і вянчаць; дык на гэта нашыя Беларусы адказуюць, што Барадзенічны недалёка..

Знайшліся людзі, што навет ксян дза спа лохаліся і пачалі нюхацца з саламяны мі Паля

Поэтыцкая творчасьць Янкі Купалы.

(Дзеля 20-х угодкаў яюнага літаратурнага творства).

IV. Спадчына.

(Працяг).

Наступным, заслужуючым на ўвагу вершам, ёсьць „*Беларушчына*“ (ст. 18), вызначаная гарачай любоўю Бацькаўшчыны і хараством поэтыцкага выразу; вось некалькі адрыўкаў зь яе:

„Сотні лет, няпрыяцелем-братам
[прыбітая,
„Зарастаючы зельлем чужым, як лазой
[сенажаць,
„Ты ляжала няпамяці пылам
[прыкрытая,
„А народ твой быў змушан маўчаць
[і табой пагарджаць.

„І круцілі цябе, як каму падабалася,
„Кожны строіў, наводзіў цябе на свой
[строй, на свой лад;
„Аж часам жальба, як кляцьба
[разьлягалася,
„Ды нячутай ляцела, ўміраючы, ў
[грудзі назад.

„Спаў народ, і ты спала, і ворагі
[верылі,
„Што ніхто не разбудзіць цябе, што
[заснула на век.
„І дзялілі цябе, ўсімі мерамі мерылі,
„Што памерла ўжо ты,—не адзін так
[казаў чалавек.

„Час ішоў. К жыцьцю новаму клічы
[пачуліся;
„Усе народы паўсталі на бітву за
[права свае,
„Ты—як спала—ўскрасла, твае дзеці
[прачнуліся,
„Твой народ, ты сама, ўсталі новае
[строіць жыцьцё“.

Зь іншых вершаў гэтага багатага адьдзелу тра' спыніцца на гэткімі як: „*Ня шукай...*“ (ст. 24); „*Праявы*“ (ст. 26); „*1914-ты*“ (ст. 36); „*Вясна 1915-я*“ (ст. 37); „*На сход*“ і ўрэсьце „*Цару неба і зямлі*“. Прыглядзімся-ж ім бліжэй!...

Ня так сардэчна чулая пястунка, ці мо' на'т сама кахаючая маці, зьвяртаецца з прасьбаю-пірогай і паўчэньнем да свайго мілага дзіцяці, як гэта робіць Купала ў вершы „*Ня шукай*“..., зьвяртаючыся да зьбіўшагося з свайго, роднага, нацыянальнага шляху брата—Беларуса; паслухайма толькі як задушэўна гучыць гэтая прамова старшага брата:

„Ня шукай ты шчасьця, долі
„На чужым, далёкім полі,
„Гэт, за шумным лесам—борам,
„За шырокім, сінім морам
„Ня шукай ты шчасьця, долі!

і г. д. і г. п. плыве, зьвініць гэта салодкая гутарка-песьня, гутарка-жальканка...

„Ты ўсё знойдзеш гэта блізка,
„Там, дзе маці над калыскай
„Табе песьні напявала,
„Толькі ўмей шукаці блізка!“

Верш „*Праявы*“ належыць да катэгорыі вершаў-баек зь імглістa-непакоячым, містычна-сымбалічным зьместам, у якіх гэткім мастаком зьяўляецца Купала; верш гэты мае хворму цэльнага раду пытаньняў і адказаў; чувацьу ім моцныя польскія ўплывы (ў даным выпадку поэзыяў Конопніцкай), якія аднак не закранулі самастойнасьці тэмы і датычуць толькі хворми вершу.

камі. Але спадзяюся, што гэныя людзі не паслухаюць намоваў нашых непрыяцеляў і вырадкаў і пойдуць з праўдай, бо гэтак кажа ім іхняе сумленьне.

Канчаючы свой ліст, не магу змоўчыць аб адным вось гэткім факце.

Калі старшыня гуртка м-ка Іказьні грам. Мікалай Дварэцкі зьвярнуўся да былога загадчыка школы польскай у м-ку, адказуючы на яго ліст пабеларуску, дык ён, зьвярнуўшы грам. Мік. Двар. назад ягоны ліст напісаў пад сподам папольску гэтакае: „uprzszam pisać po polsku, bo psiego pisma nie rozumiem". Вось як называюць саламяныя Палякі нашае пісьмо, нашую мову! Хай ведае аб гэтым сьвет і хай ведаюць усе тыя, хто ліпніць да саламяных Палякоў!

Пуга.

За ўсё кары.

(В-ка Жойдзікі, Язьненскай вол.).

Паліцыя, ня маючы чаго рабіць, шукае прычыны, каб зрабіць які-небудзь пратакол.

У маі адзін гаспадар зрабіў рэмонт свае паветкі. Паліцыя, абачыўшы гэта, зрабіла пратакол, затое, што без дазваленьня асьмеліўся направіць сваю будыніну. Пратакол пайшоў у Суд, дзе судзьдзя налажыў на мяне кару 3 дні арышту.

Калі-ж напасьледак перастане гэты зьдзек польскай адміністрацыі?

Жойдзішны.

Зь Незалежнае Літвы.

Да літоўска-радавай умовы.

Літоўскі прэм'ер-міністар Сьлежэвіч сказаў прадстаўніку агенцыі „Elta": «Гэтаю ўмоваю Радавая Расея пацьвярдзіла ўсе, а значыцца й тэрытарыяльныя, прынцыпы літоўска-радавага трактату мірнага з 1920 году. Гэтакім спосабам дагэтуляшнія выясьненьні польскія, як-бы рыскім трактатам паміж СРСР й Польшчай былі зьменены тэрытарыяльныя прынцыпы маскоўскага трактату, ня могуць ужо цяперака мець жаднае асновы, бо ўрад СРСР 28 верасьня, пацьвярджаючы ў першым артыкуле ўмовы тэрытарыяльныя прынцыпы трактату з 1920 году, нанова прызнае Вільню Ліцьве. Апрача гэтага СРСР заявіў яшчэ ў асобнай ноце адумысьле ў віленскай справе, што гвалт Жэліґоўскага й зламаньне ўмовы сувальскай жадным спосабам не зьмянілі становішча СРСР што да належнасьці Віленшчыны да Літвы. Гэтакім спосабам урад СРСР заявіў, што ня прызнае ані гвалту Жэліґоўскага, ані пастановы Рады Амбасадораў.

Калі-ж чужак твае пароґі
Зняважыць будзе мець адвагу,
Ня будзь дзіцям, давай нароґі
На меч каваць і гнаць брадзягу.

К. Сваяк.

НАВІНЫ.

— Пашпарты студэнтам. Выдадзены загад, каб свабодна выдаваліся заграні́чныя пашпарты студэнтам, што едуць вучыцца заграніцу. Цяперака адменена шмат ранейшых формальнасьцяў пры даставаньню гэтакіх пашпартаў.

— Аб праваслаўнай духоўнам сэмінарыі. Епіскап Сымон адмовіўся заняць урад рэктара віленскай праваслаўнай духоўнай сэмінарыі. Дзеля гэтага спаўняючым абавязкі рэктаравы пакуль што астаецца сьвяшч. Тучэмскі.

— Забаранілі імшыць. Протоерэю В. Гапановічу за адмову здаць евангельле, царкоўныя рэчы й маемасьць забаронена імшыць імшу.

— Магістрат рупіцца аб частаваньню. Дзеля прыезду ў Вільню дэлегацыі чэхаславацкіх лекароў, магістрат зьвярнуўся ў мініст. ўнутраных справаў з просьбаю даць тысячу зал. на прыймо дэлегацыі. Вось на што йдуць народныя грошы, а людзі галадаюць.

— Хвальшывыя залатоўкі. Зьявіліся хвальшывыя 20-ці залатоўкі. Пазнаць іх даволі цяжка.

— Час службы ў войску. Ваеннае міністэрства наказуе: Рэкруты сёлетняга набору будуць улучаны ў армію ў двух тэрмінах: часьць — паміж 12 і 14 кастрычніка сёлета, рэшта — паміж 17 і 19 сакавіка 1927 году.

Час службы ў войску устаноўлены гэтакі: 1) у пехаце, жандармэрыі, абозах, адзьдзелах артылерыйскае службы, у інтэндантцтве і службе санітарнай—18 месяцаў бяз перарываў; 2) у артылерыі (апрача коннае артылерыі)—18 месяцаў з тым, што цераз 12 месяцаў часьць жаўнераў атрымае водпуск на 6 месяцаў, пасьля чаго мусіць вярнуцца даслужыць рэшту—йшчэ 6 месяцаў; 3) у кавалерыі і коннай артылерыі—25 месяцаў; 4) у адзьдзелах танкаў, лятуноў, баонах сапэраў, чыгункавых, сувязі і ваеннага флёту—24 месяцы; 5) у корпусе аховы паграніччa—25 месяцаў.

— Звальняньне запасных з прычыны хваробы. Звальняньне пакліканых на вучэньне запасных з прычыны хваробы іх будзе адбывацца на такой-жа падставе, як і звальняньне рэкрутаў,—значыцца на падставе пастановы вайскова-лекарскае бальнічнае камісыі, якая мусіць быць падпісана трыма дохтарамі. За найболей важную прычыну лічацца тыя хваробы, якія былі набыты ў сувязі з адбываньнем вайсковае службы.

З Польшчы.

Будзе забастоўка ў валакнянай прамысловасьці?

Дзеля няўдачы нарады, склíканай віцэ-прэм'ерам Бартлем з учасьцем прадстаўнікоў работніцкіх і прадпрыемцаў, магчыма, што ў валакнянай прамысловасьці ў Лодзі будзе ў бліжшыя дні забастоўка. Хвабрыканты згадзіліся на 5 процэнтаў прыдатку, а работнікі вымагаюць 15 проц. Прадстаўнікі работніцкія наказалі саюзам аб тым, як ідуць перагаворы. У бліжэйшыя дні будуць работніцкія вечы ў Лодзі. Калі ня будзе новых перагавораў, дык саюзы абвесьцяць забастоўку, каторая абыйме каля 100 тысячаў работнікаў у Лодзі й лодзінскім раёне (Жырардове, Згержы, Заверці, Петракове й Варшаве).

Пілсудскі побач з Мэйштовічам.

Наказуюць, што прэм'ер Пілсудскі, адчыняючы першае паседжаньне рады міністраў, сказаў: Раўнавага ў кіраваньню гаспадарствам забясьпечуецца тым, што раз кіруюць консэрватары, другі раз т. зв. лявіца. Цяпер я папрасіў прадстаўнікоў абедзьвых старонаў. Да правых належаць п. п. Мэйштовіч, Незабітоўскі, я й Рамоцкі, да левіцы—рэшта.

Ліст з Аргентыны.

Усім тым, хто хоча ехаць у Амэрыку.

У вапошнія часы шмат людзёў стала выяжджаць у Амэрыку на заработкі. Прычына гэтага, як усім ведама, тая, што дома стала трудна жыць, а ў Амэрыцы, як у нас здаўных прывыклі думаць, грошаў і куры не дзяўбуць. І едуць ня толькі тыя, што дома ня маюць з чаго пражыць (такіх едзе мала, бо ня маюць грошаў на дарогу), але навет і тыя, што і дома маюць кусок хлеба, бо гэтакі скарэй зьбяры грошаў на дарогу, але як першыя, так і другія горка каюцца і плачуць прыехаўшы сюды.

У Паўночнай Амэрыцы жыць добра, як чуваць. але туды ня пушчаюць і ўсе едуць у Паўднёвую Амэрыку, у Бразылію, Урагвай і найбалей у Аргентыну. Я, як пражыўшы даволі часу ў Аргентыне, хачу прасьцерагчы сваіх Беларусаў ад гэтага няшчасьця. Праўда, была некалі Амэрыка, але ужо кончылася. З тае прычыны, што ехаць можна цяпер толькі ў Паўднёвую Амэрыку, сюды схлынулі эміґранты з усяго сьвету, так што работу знайсьці стала надта трудна навет тым, хто знае якоенебудзь майстроўства. А хто і найдзе работу, то плацяць толькі як пражыць. Тыя, хто прыехаў уперад, калі было меней эміґрантаў, якколек лепей устроіліся, але надта трудна тым, хто прыехаў у вапошнім годзе. Дый едуць ад нас большай часьцяй ня знаючы ніякага рамясла. У Буэнос Айрэсе патрымаюць які тыдзень і калі сам нідзе не выедзе, дык адсылаюць партыямі дзе далёка ў глыб краю на работу ў лес або зялезную дарогу. Там плацяць як толькі пражыць, а праз паўмесяца, або месяц дадуць рашчот і ідзі куды хочаш бяз грошаў. А другі і сам ня вытрывае, кіне ды пойдзе куды вочы глядзяць. Бо работа ў тутэйшым лесе ня тое, што ў нас; пілаў няма, а сякуць сякерамі, дрэва цьвёрдае, як зялеза, жыць трэба ў лесе, нападаюць хмарамі маскіты (такія кузуркі, страшна кусучыя, мясцамі ёсьць павукі вялічыні як кулак, каторы як укусіць, то чалавек уміpae), вады часта няма. І за такую работу дастае 20 або 30 пэзаў у месяц. (Адна пэза раўняецца 80 кап. старых расейскіх, за даляр плацяць 2 з палавіцай пэзы). Гэта паводле тутэйшых цэнаў на ўсё зусім мала, бо, напрыклад, кілё хлеба стоіць 40 сэнтаваў. (У пэзе 100 цэнтаваў). Так сама і на зялезнай дарозе. А хто лучыць у хвабрыку, то прынукаюць працаваць таксама цяжка ды ў нездаровых варунках, як напрыклад, у сьцюдзёных скляпох, дзе марозяць мяса, або іншыя прадукты; а на дварэ гарачыня, так што часта прастуджуюцца. Ды тут і хвабрык зусім мала, бо Аргентына край земляробскі. Заработкі найлепшыя бываюць улетку, як зьбіраюць з палёў. Тады зарабляюць па 4 і навет, хто спрытны, 5 пэзаў на гаспадарскіх харчох, але працуюць увесь дзень ад усходу да заходу на страшнай гарачыні. А забралі з по-

Вось адзін з адрыўкаў дзеля прыкладу:

„...Што за голас ходзіць, бродзіць,
„Сказы дзіўныя заводзіць,
„Ажно йдзе па целе шорах?
„Ці то друг наш, ці то вораг?
„—Гэта ходзіць кліч на полі
„З прыклíканьнем к новай долі;
„Пад вакнамі станавіцца
І заве, заве збудзіцца".

Верш „*1914-ты*", напісаны ў канцы гэнага году пад уплывам Міцкевічаўскага „Rok 1812-sty", дзякуючы аналёгіі ў гістарычных падзеях гэных гадоў,—адзначаецца вялікай сілай пачуцьця і дабраpoднай павагай свайго патосу; вось яго пачатак:

„Заходзіш ты туды окуль ня
[прыходзяць,
„Але сваіх не забярэш сьлядоў...
„О год! такіх як ты, час рэдка родзіць.
„О год! ты першы гэткі з між гадоў.
„Прыйшоў ня з згоды і свабоды
[весьцяй
„І—не ўзьвялічыць праўду між
[людзьмі, —
„Жыцьцём міліёнаў ты прыйшоў
[затрэсьці.
„Шлях вымасьціць свой трупамі,
[касьцьмі.
„Касьцялявай зморай з гібелі
[сталецьцяў
„Ты як праклядьце, будзеш вызіраць,
„І будзе маці страшыць табой дзеці,
„Ды клікаць той—хто ўздумае
[ўміраць".

Гэткай-жа сумнай павагай адзначаецца і чарговы верш „*Вясна 1915-я*":

„Дык вось-жа як прыйшла яна —
[жаданая вясна —
„Ў кароне з зелені і кветак,
[з пошаптам бяроз!
„Ядыная з паміж былых сясьцёр
[сваіх яна:
„Не разьвясельвае душы і ня ўцірае
[сьлёз...

У пісаным сардэчнай крывёй і завараЖываючым арыгінальнай хвормай вершы п. н. „*На сход*", аўтар кліча народ беларускі на „ўсенародны, грозны, бурны сход" каб аддаць яму на суд „свае ўсе крыўды, сьлёзы, кроў".

Канцавы верш гэтага адзьдзелу п. н. „*Цару неба і зямлі*" прадстаўляе з сябе поўны атчаю крык да Бога з просьбай зьлітаваньня над народам беларускім; асабліва характэрным для гэтага вершу ёсьць мамэнт протэсту проці іствуючага парадку; бунт проці волі Божай і на'т рэлігійны сумлеў, адносна самога істнаваньня Бога, які ў першы раз выяўляецца тут у аўтара ў гэткай войстрай хворме; пачынаецца верш гэтак:

„За што, о Божа праведны, магучы,
„Караеш так няшчасны свой народ?
„Чаму на стогн маўчыць Твой гром
[бліскучы,
„На стогн, што да Цябе йдзе з год
[ў год?"

канец-жа вершу такі:

„Паймі! пачуй! Сон наш і свой
[стрывожы, —
„Закон і суд свой праведны пашлі!..
„Вярні нам Бацькаўшчыну нашу,
[Божа,
„Калі Ты Цар і неба, і зямлі!"

Зьмешчаны ў гэтым адзьдзеле цыкль вершаў п. н. „*Песьні вайны*" (ст. 28—36)—не адзначаецца вялікшай вартасьцяй, дзеля чаго спынацца над ім ня будзем.

Гэтым канчаем агляд першага адзьдзелу „*Спадчыны*".

Сьветавар.

ля, тады йдзі куды хочаш. Што ўлетку заробіць, тое за зіму праесьць.. Ды і хвабрыкі якія ёсьць, часта становяцца на зіму і работнікаў разьлічаюць. Шмат хто ўжо хацеў-бы дамоў ехаць, але ня могуць забраць грошаў на дарогу. „Дык нашто ўрад Аргентынскі прыймае эмігрантаў?"—спытаюцца многа хто. Прычына зусім простая: каб мець работнікаў даволі, што рабілі-б за хлеб. Гэтага яны ўжо, можна сказаць, дабіліся. Апрача таго ёсьць яшчэ ў 2-х провінцыях (па нашаму губэрнях, вайводатвах), дзе ёсьць зямля пустая, дык яе хочуць засяліць. Там даюць дзелі зямлі на выплату, але хто папаўся за зямлёй ды лучыў туды, дык за паўгада ці год удякаў адтуль, калі мог, а хто ня мог, дык там вешаўся. Няхай не падумае хто, што я павялічую, а запраўды шмат людзеў вешалася там. Завуцца гэныя провінцыі Чако і Формоза. А ў іншых провінцыях, дзе жыць можна, дык там зямля шмат даражэй як у нас і ўся ўжо 300 год як разабрана і раскуплена. Ня слухайце агентаў, што падмаўляюць на выезд, дакляровуючы і зямлю і зароботкі. Нічога гэтага няма. Намаўляюць яны, дзеля свайго заработку. Калі будзе такі агент хваліць Амэрыку, дык найлепей у яго спытацца, чаму ён сам ня едзе, калі там так добра. Апрача таго клімат тутэйшы многа горшы, як у нас, пераважна ў паўночных провінцыях, як Сальта, Хухуй, Тукуман і іншыя, дзе людзі навет прызвычныя часта хварэюць на трасцу. Днём гарачыня ня вытрываць, а ў ночы сьцюжа прабірае да касьцей. Народ скора старэе і ўмірае. Такіх старых, як у нас, ні сустрэнем, бо не дажываюць да такіх год. Пануе распуста і немаральнасьць, так што і добры чалавек, пажыўшы тут колькі год, мусіць рассабачыцца.

Гэта так у Аргентыне. А ў Бразыліі і Урагваі яшчэ горай, бо адтуль уцякаюць сюды.

Можа хто не паверыць гэтаму, дык раджу, калі мае якога знаёмага ў Аргентыне, напісаць да яго ліст і падрабязна распытаць аб усім напісаным тут. Толькі яшчэ ўспомню, што часта хто тут зарабляе, напр., у дзень 3 пэзы, піша дамоў, што зарабляе 3 даляры. Жадных даляраў зусім няма тутака.

Прашу ўсё гэта надрукаваць у „Сялянскай Ніве", а таксама і іншыя газэты перадрукаваць дзеля перасьцярогі добрых людзеў, каторых і так даволі пакутуе тут.

Максім Лапацон,
з Дзісьненскага павету.

4 верасьня 1926 г. м. Тукуман.

Што дзеецца ў сьвеце?

Забастоўка вуглякопаў у Англіі.

Конфэрэнцыя вуглякопаў становіцца адхінула ўрадовы проект. У провінцыі 42 тыс. галасоў было за ўрадовы проект, 730 тыс. проці.

Ня гледзячы на гэта, лічба вуглякопаў, што прыступілі да працы, дайшла да 203 тысячаў 400 чалавек.

Італія купляе Анголу.

„Pet. Journal" назазуе з Рыму, што ў канцы сёлетняга году будзе ўрадова абвешчана аб куплі за 1.250 міл. португальскай колёніі Анголы. Пытаньне гэтае разглядалася таксама пры сустрэчы Мусаліняга з Чэмбэрленам, каторы даў сваю згоду ад імя англійскага ўраду.

Нямеччына дамагаецца ў Польшчы хвабрыкі.

Нямецкі пасол у Варшаве падаў міністэрству заграічных справаў новаю ноту аб Харжэўскай хвабрыцы азоту. У ноце кажацца, што нямецкі ўрад не згаджаецца весьці перагаворы на прапанаваных Польшчай умовах і дамагаецца звароту хвабрыкі.

Ізноў рэволюцыя ў Португаліі.

У Лісабоне, сталіцы Португаліі, узьняўся рэвалюцыйны рух, на чале каторага стаіць палкоўнік Альмэйда. Забурэньні скіраваны проці цяперашняга ўраду. Адзін з павадыроў руху, былы ваенны міністар схоплены й пастаўлены перад судом.

Вайна ў Хіне (Кітаі).

У бітве на Ян-Цзе-Канзе кантонскае войска перамагло, здабыўшы абляганы 6 тыдняў Ву-Чанг. Места ўзядзенае штурмам, пры гэтым лучыла ў палон 15 тысячаў гарнізону.

Пішэце ў „Сялянскую Ніву"

аб усім, што вам баліць і што вам дорага: аб зьдзеках і крыўдах дазнаваных ад адміністрацыі і іншых, аб зямлі, аб беларускай сьведамасьці, аб асьвеце (школы і інш.), аб войтах, валасных радах і паветавых сойміках, пішэце аб добрых учынках, каб людзі зь іх вучыліся, і аб благіх, каб адхінуць ад благога.

Пішэце ясна і каротка пяром на адным баку паперы.

Пісаць трэба праўду. Хто ня хоча, каб ведалі яго праўдзівае прозьвішча, можа падпісавацца прозьвішчам выдуманым (мянюшкай), а побач з гэтым напісаць толькі першы раз сваё праўдзівае прозьвішча і адрэс для ведама рэдакцыі. Рэдакцыя сваіх корэспандэнтаў нікому не выдае.

Помнеце, што «Сял. Ніва» ёсьць газэтай усіх Вас, а дзеля гэтага жыцьцё кожнага вашага кутка мае адбівацца ў ёй як люстры.

Гаспадарскі адзьдзел.

Камасацыя і прыдзел зямлі.

Міністэрства зямельных рэформаў загадала Акружным Земскім Урадам выдаць безадкладна распараджэньне Земскім Комісарам, каб тыя з вёсак, што падалі або пададуць просьбы на выхад на аднаселі (хутары, комасацыя), грунтоўна дасьледавалі патрэбу й магчымасьць прыдзелу зямлі малазямельных і „карлюкаватых" гаспадарак, пераходзячых на хутары.

Калі гэтакая патрэба й магчымасьць прыдзелу зямлі будзе прызнаная, Земскія Комісары павінны без адкладу выступаць з пропозыцыяй назначыць на гэтаю мэту або адпаведныя гаспадарсьцьвеньня земля або земля Гаспадарсьцьвенага Банку Зямельнага (Państwowy Bank Rolny), або ўлажыць парцэляцыйнаю павінасьць на неабходны прастор прыватных земляў. У адносінах да панскіх земляў, каторыя маюць быць назначаны на папаўненьне (прыдзелы) карлюкаватых і малазямельных гаспадарак, Земскія Камісары павінны схінаць гаспадароў да куплі гэных земляў беспасярэдне ў собсьнікаў іх. Пры гэтым Земскія Комісары павінны інформаваць малазямельных гаспадароў, што калі-б яны ня купілі панскай зямлі, а купіў яе Гаспадарсьцьвены Банк Зямельны (Państwowy Bank Rolny) або купіла іх Гаспадарства, дык будуць гэныя земля прадавацца па якойсь выняткова нізкай цане, бо згодна з уставай аб выпаўненьню зямельнай рэформы, цана гэтая мусіць адпавядаць запраўднай гаспадарскай вартасьці гэных земляў.

Просьле таго як будуць зробленыя пропозыцыі аб усіх вёсках, што зажадалі або зажадаюць у найбліжшым часе комасацыі, Земскія Комісары павінны прыступіць да дасьледзінаў патрэбы і магчымасьці прыдзелу зямлі да карлюкаватых і малазямельных гаспадарак у вёсках, каторыя, хоць комасацыі яшчэ ня просяць, але гэтай комасацыі патрэбуюць. Гэтыя дасьледзіны будуць Земскім Комісарам за аснову да адпаведных пропозыцыяў у прыпадку, калі-б гэныя вёскі потым захацелі комасацыі або ў прыпадку разглядаць справы парцэляцыі двароў у павеце.

Аб вышпаменных пропозыцыях Земскіх Комісараў павінны без адкладу даваць свае пагляды Акружныя Земскія Ўрады і перасылаць іх у Міністэрства Зямельных Рэформаў, разам з тым Акружны Земскі Ўрад мае адначасна скіраваць да Акружной Земскай Комісіі пропозыцыі з прыхільным сваім паглядам аб комасацыі і ўстанаўленьню комасацыйнага прастору, каб гэткім спосабам даць магчымасьць зацікаўленым гаспадаром карлюкаватых і малазямельных гаспадарак заняць назначаныя на папаўненьне (на прыдзел) гэтых гаспадарак земля яшчэ перад комасацыяй у павеце. У пропозыцыях аб панскіх землях павінен быць пададзены жадавы тэрмін самахвотнага распарцэляваньня іх або прадажы Гаспадарсьцьвенаму Зямельнаму Банку.

Назначаныя на прыдзелы земля будуць магчы быць прадаваныя гаспадаром на супольнаю (сябранаю) собскасьць, з азначэньнем толькі прыпадаючай на кожнага зь іх часьці новага прастору. Дзяльня гэтай супольнай зямлі паміж асобнымі гаспадарамі будзе ўжо пры самой комасацыі.

НАШАЯ ПОШТА.

Б. Лоўкіс: Ліст Ваш у справе прадажы кніжак перадалі ў кнігарню Ст. Станкевіча, дадаўшы ад сябе добрае слаўцо.

М. Ш.: Прысланае друкуем у № 34.

Яну Дэшкоўскаму: Ліст дасталі, жарт у „Маланку" перадалі.

Мелехоўцу: Просьбу спаўняем.

Грамадзяніну з Дамуцёў: У пададзеных адрэсах няма іменаў. Напішэце нанова.

Адварду Будзьку: Дасталі, дзякуем; надрукуем у № чарговым.

Дасталі:

Ад:

А. Каскевіча 2 зал., Вінцэнтага Крука 2 з., Костуся Шымкевіча 2 зал., Пятры Дубіны 1 з., кнігарні „Ruch" 18 зал. 36 гр.

ЗАГАДКІ.

Загадкі, надрукаваныя ў № 30 „Сял. Ніва" адгадалі:

Улас Мартышэнка, Ян Мартышэнка, Рамуальд Лоўкіс, Янка Весялуха, Мікалай Войніч, М. Плехтаў—па 3 загадкі.

З. Кілдановіч, О. Галаўня, Іван Конах, А. Шчасная, Я. Грыневіч, М. Янчуковічанка, Антон Лагунёнак, Антон Казак, Ян Дэшкоўскі—па 2 загадкі.

Міхал Мікулік—1 загадку.

На загадку: „На моры дуб сякуць, на ўвесь сьвет трэскі лятуць", апрача „соль", могуць быць яшчэ гэтакія адгадкі: звон, маланка, гром, гропы, друкарня, мароз, сьнег і дождж.

Танная бібліотэчка сцэнічных твораў,

якія найболей падходзяць для гульні на вёсцы:

Аляхновіч:	„Заручыны Паўлінкі", п'еса ў 1 акце	40 гр.
„	„Каліст", опэн. абр. у 2 акт.	40 „
„	„Птушка шчасьця", п'еса ў 3 актах	40 „
„	„Страхі жыцьця", др. ў 3 акт.	50 „
„	„Шчасьлівы муж", камэдыя ў 4 актах	75 „
„	„Пан Міністар", кам. ў 3 акт.	60 „
„	„Betlejka", scen. št. ŭ 5 źjaw.	25 „
Гарун А.:	Сцэнічныя творы для дзіцячага тэатру:	
„	„Шчасьлівы чырванец", казка ў 2 абразох, „Дзіўны хлопец", казка ў 1 абр.	50 „
Гутоўскі У.:	„Сурдут і сярмяга", драматычны абразок у 3 акт.	70 „
Bylina J.:	„Wybary staršyni", wiaskowaja trahi-kamedyja ŭ 3 dziejach z časoŭ carskich	40 „
Сваяк К.:	„Янка Канцавы", др. ў 5 акт.	50 „
Родзевіч Л.:	Сцэнічныя творы: „Зьбянтэжаны Саўка" і іншыя	60 „
„	П'есы № 1. „Модны шляхцюк" і іншыя	40 „
„	„У іншым шчасьці няшчасьце схавана"	20 „

Усе гэтыя кніжкі каштуюць з перасылкай 7 зал. 20 гр., а палова гэтых кніжак 3 зал. 75 гр. Выпісуючы 1 або 2 экз. можна прысылаць паштовымі маркамі дабавіўшы на перасылку 5 гр., а на заказную 35 гр.

Кніжкі высылаюцца па атрыманьні грошаў або марках паштовых, бо за пабраньнем малая пасылка абходзіцца шмат даражэй.

Большыя заказы высылаюцца за пабраньнем па атрыманьні задатку ня меней трэцяй часьці.

Беларуская Кнігарня
СТ. СТАНКЕВІЧА
Вільня, Вострабрамская № 2.

ПАТРЭБНЫ ВУЧЫЦЕЛЬ

для беларускай прыватнай школы ў в. Барадзенічах, Едзкай гміны, Браслаўскага павету. КАНДЫДАТЫ павінны неадкладна прысылаць: дакуманты аб вучыцельскай кваліфікацыі, копію пашпарта, або пасьведчаньне польскага грамадзянства і жыцьцяпіс напісаны ў польскай мове. Адрэс: Вільня, Завальная 7—8, Беларускі Інстытут Гаспадаркі і Культуры.

Арганізуецца беларускі ХОР

пры Віленскім Гуртку Беларускага Інстытуту Гаспадаркі і Культуры. Запісавацца ў хор просяць у Беларускай Кнігарні, Завальная 7.

Рэдактар і выдавец Ст. Вольскі.

Беларуская Друкарня ім. Ф. Скарыны—Вільня, Людвісарская 1.